

Анотація на вибіркoву навчальну дисципліну «Педагогічна реабілітація»

Рівень вищої освіти - *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Кількість кредитів - 5

Компонент освітньої програми: *вибіркoвий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Столяренко Ольга Борисівна, кандидат психологічних наук, доцент
e-mail: stolyarenko.ob@gmail.com

Опис дисципліни

1. **Актуальність курсу.** «Педагогічна реабілітація» є вибірковою дисципліною для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, її засвоєння є підґрунтям для формування основ професійної компетентності для допомоги різним категоріям осіб зі специфічними соціальними потребами та проблемами. Даний науково-педагогічний напрям спрямовує основні зусилля на допомогу дітям у складних життєвих обставинах розвитку і сприяє стабілізації їх повноцінного функціонування. Ознайомлення з технологічними аспектами педагогічної реабілітаційної роботи поєднуватиметься з практичною діяльністю щодо впровадження технологій педагогічної реабілітації у центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; закладах загальної середньої освіти, Центрах реабілітації, неформальних об'єднаннях, в громаді тощо.

2. **Метою дисципліни** є ознайомлення здобувачів освіти з основними характеристиками базових технологій педагогічної реабілітації, визначення сутності та особливостей процесу технологізації реабілітації різних отримувачів послуг, формування у студентів базових системних знань про сучасні реабілітаційні концепції та інтегральні реабілітаційні технології, що забезпечують науковий підхід до педагогічної діяльності, з метою реалізації корекційно-реабілітаційних програм відповідно до вимог державних стандартів.

3. **Завдання курсу**
- засвоєння здобувачами освіти теоретичних основ сучасних реабілітаційних концепцій та інтегральних реабілітаційних технологій;
 - ознайомлення з принципами організації корекційно-реабілітаційного простору та принципами взаємодії педагога (терапевта) та дитини в ньому;
 - формування практичних навичок корекційної роботи засобами інтегральних реабілітаційних технологій.

4. **Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни:**

Тема 1. Реабілітаційна педагогіка як наука: предмет, методологічна основа.

Тема 2. Мета та завдання реабілітаційної педагогіки.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення реабілітаційної педагогіки.

- Тема 4. Сутність, рушійні сили, механізми педагогічної реабілітації.
- Тема 5. Комплексний характер педагогічної реабілітації.
- Тема 6. Принципи реабілітації: ранній початок, безперервність, етапність, комплексність.
- Тема 7. Мультидисциплінарний характер педагогічної реабілітації.
- Тема 8. Педагогічні основи реабілітації .
- Тема 9. Реабілітаційний простір. Освітнє середовище як основа формування навчальних умінь, пізнавальної мотивації, навичок саморегуляції .
- Тема 10. Роль громадських організацій у педагогічній реабілітації.

5. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати і вміти:

знати:

- основні напрями педагогічної реабілітації;
- основні принципи педагогічної реабілітації;
- основні методи, що застосовуються у педагогічній діяльності за напрямком реабілітації;
- основні види групових форм роботи у вирішенні проблем педагогічної реабілітації;
- специфіку реабілітаційної роботи з сім'ями, що перебувають в складних життєвих обставинах;
- основні завдання педагога по соціально-педагогічній реабілітації дітей та молоді з інвалідністю;
- можливості мистецтва в реалізації технологій соціальної профілактики та реабілітації.
- особливості роботи соціального педагога в Центрах реабілітації;
- особливості використання технік терапії пі час здійснення педагогічної реабілітації.

уміти:

- використовувати педагогічні методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин. ПРН
- використовувати методи педагогічної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів;
- розробляти зміст реабілітаційної програми, профілактичного лекторію, комплексного реабілітаційного заняття;
- здійснювати соціально-педагогічну профілактику щодо насильства відносно дітей;
- здійснювати соціально-педагогічну профілактику ігрової, комп'ютерної та інтернет залежності серед дітей та молоді.

6. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS

та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

7. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
	різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

8. ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Вайнола Р. Х. Технологізація педагогічної роботи: теорія та практика : навч. посіб. / за ред. С. О. Сисоєвої. Київ. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 134 с.
2. Педагогічна реабілітація: підручник / за ред. В. М. Поліщука. Суми : Університетська книга, 2021. 248 с.
3. Профілактика деструктивної поведінки підлітків : навч.-метод. посіб. / Т. Журавель, І. Іванюк, М. Лехолетова, В. Лютий, Т. Лях, Н. Пашко, В. Соловійова, О. Сорокіна, Т. Спіріна, В. Суліцький, Ю. Удовенко, О. Чепенко, О. Чуйко, О. Швед, В. Янковець; за ред. Т. Журавель, Ю. Удовенко. Київ : Вид-во ФО-П Буря О. Д, 2022. 144 с. ISBN 978-617-7402-65-6 3.
4. Соціальна педагогіка : мала енциклопедія / за заг. ред. І. Д. Зверєвої. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 336 с.
5. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О. В. Безпалько, І. Д. Зверєва, Т. Г. Веретенко та ін. ; за ред. О. В. Безпалько. Київ: Академвидав, 2013. 312с.
6. Шевців З. М. Основи соціально-педагогічної діяльності: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 248 с.

Допоміжна література

1. Андрєєнкова В. Л., Мельничук В. О., Калашник О. А. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід : метод. посіб. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 132 с.
2. Балакірєва О.М. Соціальна педагогіка : навч. посібник. Київ : Академвидав, 2013. С. 197–209.
3. Дмитерко-Карабин Х.М., Королик Н.В. Психологічна допомога тривожній дитині: теорія, діагностика, корекція.- Навчально-методичний посібник.-Івано-Франківськ: Гостинець, 2007.-192 с.

4. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти: навч. метод. посіб. / авт. кол.: Андрєєнкова В. Л., Аносова Ю. В., Байдик В. В. та ін. Київ, 2020. 198 с.
5. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». Київ, 2018. 140 с.
6. Лях Т., Спіріна Т., Клішевич Н. Соціальна профілактика сімейного неблагополуччя в територіальній громаді. *Social Work and Education*. 2022. Т. 9, № 2. С. 245–255. URL: <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22>.
7. Пихтіна Н., Пихтін М., Федорченко Т. Профілактика девіантної поведінки дітей і молоді: психолого-педагогічні та соціально-правові аспекти: навч. посіб. Київ : КНТ, 2018. 376 с.
8. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я / Навчальний посібник М.С.Корольчук, В.М.Крайнюк, А.Ф.Косенко, Т.І.Кочергін. Київ : Фірма «ІНКОС», 2002. 272 с.
9. Розвиток центрів реабілітації дітей та молоді з інвалідністю в Україні (90- ті рр. XX - початок XXI століття) : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук. спец. 13.00.05-соціальна педагогіка / Л. І. Остролуцька ; Київський університет імені Бориса Грінченка (Київ) : КУ імені Б.Грінченка, 2021. 20 с.
10. Шпак В.П. Реабілітаційна педагогіка: Навчальний посібник. Полтава: АСМІ, 2006, 328 с.